

„Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal.“ (Jan 17, 21)

Smrt izseljenskega duhovnika

Za uvodnik objavljamo tokrat misli, ki jih je podal Jože Flis, izseljenški duhovnik na švedskem, na nekem sestanku naših izseljenskih duhovnikov v Zapadni Evropi. Kmalu bomo z verniki praznovali Vernih duš dan. Nehote bomo pomislili na naš odhod k Bogu. Morda bomo v tem članku ali ob njem našli kako misel, ki nam bo pomagala prav usmeriti našo delavnost in naše gledanje na življenje.

Ne mislim na dolgo in učeno o tem razpravljati. Podal bom misli, kot mi prihajajo iz srca.

Za vzgled si vzemimo smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je bila preprosta, da ne rabim poniževalne besede banalna: smrt na križu, čemur bi danes odgovarjal izraz: pred pelotonom, ali na višalih... Taka je Jezusova smrt, gledana s stališča sveta. Toda vsaka reč ima svojo drugo stran, gledano z božjega stališča. Ta pa je izražena v Jezusovih besedah tik pred smrtjo na križu: „Dopolnjeno je!“ Tega svet ne vidi, morda ga niti ne zanima, toda je bistveno za dobro smrt: dopolnjeno je. Svojo nalogo sem izpolnil, poklican sem nazaj, tja, kjer je moja domovina, kjer je moj Vodnik — Bog Oče. On mi je določil neko nalogo, za katero me je v svet postavil, mi dal duhovniški poklic in v tem poklicu posebno specifikacijo — izseljenskega duhovnika.

Mnogi izmed nas se čudimo, kako smo sploh v to padli. Ko smo šli v bogoslovje, smo si predstavljali bodočnost: župnika, morda kanonika, morda bogoslovnega profesorja oz. univerzitetnega profesorja itd. Naš nebeški Oče pa nas je izbral za neko drugo nalogo, ki ni nikjer zapisana v lestvici hierarhičnih ali akademskih stopenj.

Ali je ta naloga lahka ali težka, bo vsak presodil s položaja, v katerem se nahaja. Gotovo je to, da smo neki element, ki mnogim „zgago dela“. Mnogim izseljencem, ki so prišli v „svobodo“, kakor so si jo sami naslikali: svobodo, kjer ni več „ni Boga ni cara“, kjer lahko delaš, kar hočeš. Pa se znajdejo nenadoma spet pred človekom, temno oblečenim, ki jim govori o Bogu, o veri, o morali, o družinskih, zakonskih in drugih dolžnostih. V zgago — ustaljenemu redu in hierar-

hiji v Cerkvi, ki ponekod ne ve, kam bi nas vtaknila in bi najraje videla, da bi nas ne bilo. V zgago — civilnim oblastem, ki nas srečajo povsod, kjer nas najmanj pričakujejo ali si nas najmanj želijo, moledujoče za vse mogoče in nemogoče potrebe (včasih tudi nepotrebne) nam izročeni vernikov.

Izmed rajnih slovenskih izseljenških duhovnikov sem poznal samo dva: škofa dr. Rožmana in monsignorja Zupančiča. Pa, kadar se spomnim nanju, ne vem, katerega bi bolj občudoval. In, kadar sem pobit, mi pride eden ali drugi na misel, pa mi spet zraste pogum za nadaljnje delo in borbo. Zakaj? V

teh dneh sem o tem premišljeval. Škof dr. Rožman mi je vzgled duhovnika, ki je v čisto nepredvidnem, za njega, človeško gledano, ponižujočem položaju znal dati dušam največ, kar je mogel in se zanje žrtvoval do konca. Msgr. Zupančič je v drugem smislu, pa vendar z isto potezo ljubezni in žrtve za duše, delal vse življenje brez sebičnosti, samo iz nadnaravne, duhovniške, Kristusove ljubezni do duš naših izseljencev in se v njej izčrpal „do nespameti“ — v fiziološkem smislu besede. Toda oba sta ob smrtni uri mirno lahko rekla s Kristusom: „Dopolnjeno je!“

V teh besedah je izraženo bistvo srečne smrti. Kajti srečna smrt sploh ni smrt, temveč rojstvo v življenje. Benoit Quinet pravi: „Nous

Veličastno slavlje pri Mariji Pomagaj na Brezjah

2. in 3. septembra je bilo pri Mariji Pomagaj veličastno slavlje v proslavitev 60-letnice kronanja brezjanske Marijine podobe. Po stvarnih ocenah je bilo v soboto in nedeljo na Brezjah okoli 25.000 romarjev. Spominskih večbarvnih podob na ta jubilej so razdelili 38 tisoč. Romarje je pripeljalo 80 rednih in 80 izrednih avtobusov. Na Brezjah so našli tudi več kot tri tisoč osebnih avtomobilov. Po letu 1945 v Sloveniji ni bilo tako velike verske manifestacije.

Mariborski škof je govoril romarjem o zgodovini milostne podobe in zakaj moramo biti Mariji hvaležni. Koprski škof je ob misli, kako sta nas križ in Marijina podoba spremljala skozi zgodovino, poudaril važnost krščanske vzgoje in krščanskih družin. Ljubljanski nadškof pa je pozival k še večji ljubezni do Marije, ki ima tako veliko vlogo v zgodovini našega naroda. V premajhni veri v božjo Previdnost se je po l. 1945 ta ali oni spraševal, ali nas je res Bog zapustil. Tudi nad novimi časi svetijo božje zvezde in najlepša med njimi je naša Kraljica Marija Pomagaj...

Ob tej priložnosti je bil med cerkvi in samostanom posvečen nov oltar sv. Frančiška Asiškega. Pri slovesni maši so bili poleg nadškofa

ob oltarju na prostem tudi mariborski in koprski škof ter stiški opat. Prvič se je pri sv. maši molil tudi ves kanon v slovenščini. Ob posvetilnih molitvah, izrečenih v našem jeziku, so bili nešteti ginjenji. Po maši so škofje in duhovniki, ki jih je bilo okoli 100, zmolili daljšo posvetilno molitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu, vsi skupaj pa „O Gospa, o Mati moja“ in zapeli pesem „Marija, skoz' življenje“, ki je to mogočno slavlje zaključila.

Jubileji Marije Pomagaj so bili vedno pomembni mejniki v verski zgodovini našega naroda. Bog daj, da bi bil tudi ta!

Proslava na Sveti gori pri Gorici

Štirinajst dni zatem je bila na Sveti gori pri Gorici proslava 250-letnice kronanja svetogorske Marijine milostne podobe. V dneh pred nedeljo, 17. septembra, in v nedeljo, je obiskalo svetogorsko svetišče nad 15.000 romarjev. Pri glavni službi božji so bili navzoči vsi trije slovenski škofje in še barski nadškof dr. Aleksander Tokić.

Tudi pri tem Marijinem slavlju kot so na Brezjah, so krajevne oblasti razumevalječe skrbela za red. Časopisi pa razen „Družine“ o teh slavljih niso nič pisali.

naissions pour mourir, mais nous mourons pour vivre" (Rodimo se zato, da umrjemo, toda umrjemo zato, da bi živeli). In Gounod pravi: „Umrjeti se pravi, oditi iz eksistence in vstopiti v življenje.“ In sv. Mala Terezika pravi: „... Ne umiram, temveč grem v življenje.“

Življenje v svetu je samo prehod, začetek, uvod v pravo življenje. In kaj je potrebno, da to nalogo dobro izpolnimo? Čisto preprosto, toda nemogoče brez božje milosti, lahko pa s pomočjo našega Velikega Duhovnika Jezusa Kristusa, ki nam je vzgled: samoodpoved in ljubezen. Samoodpoved: Da ne iščemo časti ali česa drugega zase; da verniki vidijo, da delamo nesebično zanje. In ljubezen: Da zanje storimo res vse, kar je v naši moči.

V modernem času stojimo pod vtisom vesoljcev, vesoljnih poletov itd. Če se sme, bi človek lahko primerjal smrt z odletom v vesoljstvo in nas, ki mrjemo, pa imenoval vesoljce.

Vesoljci so ljudje, ki se pripravljajo in, po določeni dobi priprave, odletijo v vesoljstvo, v prostor izven zakonov zemeljske atmosfere. Kaj je značilno za te ljudi? 1. Da se odpovedo določenim užitek in rednemu načinu življenja, da tako svoje telo in duha usposobijo za napore poleta v vesoljstvo. 2. Da se vadijo v gibanju v brezračnem prostoru. To so ljudje s čisto posebnim načinom življenja, ki vzbujajo pozornost drugih. Poleg tega so ljudje, ki človeška družba zaenkrat ne ve prav, v katero kategorijo bi jih uvrstila. So proizvod modernega časa.

Mi, izseljenški duhovniki, smo nekaj takega v sodobni družbi. Smo neka kategorija čisto zase, ki le s težavo dobiva redni prostor v socialni zgradbi Cerkve in v civilni družbi. Saj smo po svojem poklicu emigranti, izseljenci, ki so povsod enemu ali drugemu napoti. Ker kot taki nimamo nikjer prave opore, se že s svojim poklicem vadiamo za življenje v popolnoma drugačnem okolju, v onostranstvu.

Kaj je naša glavna naloga?

1. Živeti moramo na način, ki ni navaden v rutini vsakdanjega življenja in delovanja Cerkve. Smo n. pr. župniki v določenem smislu in nismo, ker se moramo ozirati na teritorialne cerkvene oblasti in navade. Smo veroučitelji naše mladine v inozemstvu in nismo, ker moramo zaradi ozirov na jezik in enotnost verske družbe včasih na to resignirati, itd. Torej vedno moramo iskati način mirnega sožitja, večjega sodelovanja z redom v deželi, kjer smo. To ni lahko in je mnogokrat združeno z velikim samopremagovanjem, kot sami dobro veste.

2. Moramo biti pripravljeni na vse žrtve, da moremo rešiti duše na-

ših vernikov, včasih v obupnih razmerah: v težkih razmerah za nas same, če pri hierarhiji in pri sobratih v deželi, kjer delujemo, ne najdemo razumevanja ali pa naletimo le na hladno brezbržnost in celo na prikrito omalovaževanje; še v težjih razmerah pa za naše vernike, posebej tam, kjer so vsi več ali manj novi v deželi. Nujnost vsakdanjih skrbi za materialne dobrine, za ureditev življenja v novem, neznanem okolju jih priklepa k tuzemskemu in odvrača njih pozornost od skrbi za nadnaravno življenje.

Slovenski duhovnik po koncilu^(III)

Prof. Alojz Rebula, tržaški pisatelj, laik, je na lanskem tečaju zamejskih duhovnikov v Trzinu pri Vidmu govoril o tem, „kako si predstavlja slovenskega duhovnika po koncilu“. Skicco svojega govora je potem izdelal in smo del sestavka že objavili v prejšnjih številkah. Tokrat objavljamo zaključek. Za vsebino članka odgovarja pisatelj sam.

Kultura

Kaj bi ostalo od naše nacionalne kulture, če bi hoteli iztrgati iz nje delež, ki so ga vgradile vanjo posvečene osebnosti? Do Prešerna bi jo več ali manj zbrisali, po Prešernu bi jo bistveno amputirali. A prav ta tradicija, ki je več kot častna, ki je bila do nedavnega celo najbolj narodnotvorna žila v slovenski zgodovini, slovenskega duhovnika tudi prav posebej obvezuje.

Vprašali boste, kako usklajam to trditev s prejšnjo ugotovitvijo, da gre doba slovenskega sekulariziranega duhovnika h kraju. Odgovorjam: usklajam jo glede na dejstvo, da še daleč ni pri kraju pot, ki jo mora slovenski narod prehoditi ne samo do svoje nacionalne zrelosti, ampak tudi do eksistenčne izmirjenosti v prostoru, ki mu je dan.

Mogoče opazate, kako smo n. pr. čedalje manj „slovenski narod“ in čedalje bolj „slovensko ljudstvo“.

Danes si slovensko občestvo v skrbi za ohranitev svojega prostora in svojega jezika le ne more privoščiti luksusa, da bi poglajlo slovensko duhovščino čez krov.

Vsaj, kar se tiče manjšine in diaspore, lahko ob vpogledu, ki ga imam v stvari, meritorno rečem, da bi več ali manj pomenilo vreči čez krov slovenstvo samo.

Kljub ambicijam, ki so jih imele, laične strukture za mejo naglo odpovedujejo, bodisi zaradi ideološke nestrčnosti, bodisi zaradi nesposobnosti.

Toda upam si trditi, da bi slovenski narod v celoti danes potreboval svoj katoliški kler, tudi ko bi bil to narod ateistov.

To ne glede na to, da je vmes kakšno čisto zgodovinsko dejstvo.

In če bi se po tolikih letih življenja in delovanja v tujini vrnili domov, bi se tudi tam čutili izseljence. Tudi tam je v tem času teklo življenje naprej brez nas in se je spreminjalo. Mi bi se v njem spet čutili tuje.

Tako smo torej po svojem poklicu in po življenju stalno tujci, nič nas ne veže na zemeljsko. Tako se izseljenški duhovnik po svojem poklicu pripravlja za vzlet v vesoljstvo božje dobrote in ljubezni — „iz eksistence v življenje“.

Jože Flis

Da je slovenska Cerkva — kajpak v sklopu jugoslovanske Cerkve — ne samo kot edini organizem preživela to, kar moremo v zvezi z njo imenovati le potop leta 1945, ampak da — kajpak še zmerom v širšem jugoslovanskem sklopu — predstavlja prisotnost, s katero je treba čisto državniško računati, dokazuje znani nedavni diplomatski dokument.

Tako se bo utegnulo v slovenskem katoličanu kot tudi v slovenskem duhovniku izčistiti spoznanje, da, kakor sedanja družbena ureditev v matični domovini nima v svojem programu tega, da bi pospeševala kakšen katoliški razcvet, prav tako izgublja na aktualnosti definiranje vprašanja, katera oblast je natančno od Boga.

Kar sem hotel poudariti, je to, da danes predstavljate v slovenskem narodnem prostoru prisotnost, ki ni ravno najmanjša izmed silnic, ki pogojujejo našo nacionalno bodočnost.

In poldrugomilijonski narod bi si privoščil le samomorilno šalo, ko bi hotel to prisotnost likvidirati, in to tembolj, ker doslej v zgodovini ta prisotnost nikakor ni merila v njegovo izginjanje.

Jasno pa je, da se še zmeraj nepogrešljiva neeshatološka funkcija slovenskega duhovnika ne bo mogla več izražati s tisto organizatorsko dejavnostjo, ki bi jo lahko označili z imeni kakor zadruga, posojilnica, telovadno društvo itd. Zgodovina je izrekla svojo besedo. In zgodovinski bomo le v toliko, kolikor bomo doumeli dan, ki ga živimo. Osebnost mislim torej: že samo s tem, če se bo skušal slovenski duhovnik do kraja razživeti v tisti ministerialni funkciji, h kateri je prvenstveno poklican, bo lahko doprinesel k naši bodočnosti mogoče več kot marsikdo, ki ima v rokah operativno tega sveta. (Mimogrede rečeno: ne vem, če je ta operativa tako zabavna, da bi jo moral kler komurkoli zavidati!) Že s tem, da bo v dobi, ki preplavlja tudi slovenski prostor z današnjo tehnično civiliza-

cijo brez duše, izpričeval sredi tega naroda prisotnost duha, navajal okolje na elementarno človeško etiko, kazal s svojim osebnim zgledom, da je možna tudi predanost temu, kar ni samo slepi nagon po užitku, denarju in ambiciji, bo slovenski duhovnik storil za svoj narod dovolj. Kdo ve, če ne sploh največ, kar je mogoče zanj storiti.

Skupaj z brati brez konfesije, a ki se nočejo odreči vsaj nekim skupnim osnovam humanizma, bo ohranjal temu narodu dušo. Bistveno bo doprinesel, da Slovenec bodočnosti ne bo zgolj več ali manj psihotični konzument alieniranega tehničnega komforta, da bo Slovenec ostajal človek, odprti sočloveku, vrednoti, bratstvu med narodi, ne izvemši jugoslovanskih.

Ni dolgo tega, kar sem v ljubljanski ustanovi govoril z znancem, ki ga postavljam med najinteligentnejše Slovence, kar jih poznam. Ta človek je bil pred leti antiklerikalni do take bolesterne meje, da mu je bila npr. vožnja v vlakcu pokvarjena, če je moral sedeti v istem kupcu z duhovnikom. Še daleč se ta človek ni spreobrnil: še je raztrgan med dilemami svojih miselnih iskanj; a do danes je neizpodmakljivo ateist.

Še imam v očeh njegovo kretnjo, ko da meče bombo.

„Antikrist sem! Toda danes bi ukazal ljudem: marš, v cerkev!“

Kdo bolj kot slovenski duhovnik bo moral pomagati, da se ne poživimo?

Toda mar more veselo vreči duhovnika čez krov slovenska kultura?

Kdor je član manjšine ali diaspore, ta, kot rečeno, prav dobro ve, kakšno olajšanje bi bilo to: olajšali bi se nas samih.

Ali pa si to samozavest more mar privoščiti naša domovinska kultura?

To bi pomenilo letno pet knjig manj v 90.000 slovenskih domov. Ker ne premoremo več kot štiri kulturne revije, bi to pomenilo, odvzeti četrtino slovenskega revialnega tiska; da bi se tudi globalna kvaliteta zmanjšala za eno četrtino, o tem si je na jasnem vsak intelektualno količaja prišteven bralec. Pomenilo bi, ob filozofski produkciji, kakršno imamo, biti ob Janeza Janžekoviča. Pomenilo bi, ob naši slovenistični produkciji, biti ob Jakoba Šolarja. Pomenilo bi, ob naši psihologiji, biti ob Antona Trstenjaka. Pomenilo bi, ob naši likovnosti, biti ob Staneta Kregarja.

Slovenska kultura res ni v takšnem ne kvantitativnem ne kvalitativnem razmahu, da bi lahko metala svinjam katerega koli kulturnega delavca samo zato, ker ima isti statusni predznak kakor Trubar, Slomšek, Krek, Finžgar.

Drugo vprašanje je, ali se bo znala ta višinska tradicija v slovenskem kleru ohraniti. Če bi hotel je-

mati kot test „Brazde“, literarno prilogo glasila slovenskih bogoslovcev — ne „Teološkega vestnika“ — me tozadevno obhaja nekaj dvom. Morda bo slovenska literatura še dolgo čakala, da stopi vanjo iz vrst slovenskega klera kakšen nov Finžgar, kolikor ni sploh doba očkav zatonila za naš narod za vekomaj. Toda ali se danes naša zelena Slovenija ne blesti od pobeljenih cerkva bolj kakor kdaj koli? Vidite, to tudi odtehta polico več ali manj ljubeznivo shematičnih duhovniških povesti.

Zato bi rekel: mogoče je celo bolje, da velja vaša skrb najprej Kraljestvu, neposvečenim piscem pa pustite, da napravijo slovensko literaturo sami. Vtis imam, da kolikor toliko sledite naši poeziji, prozi, esejistiki. Menda vam ne bo pretirano žal, da nimate kaj prida pri tem. Območja, kjer je še tako malo srca in tako malo intelekta. Vendar je tu nekaj, kar vas mora tako rekoč poklicno zanimati. Slovenska literatura — kakor druge okrog nje, samo manj kvalitetno — zborovsko moli Nič. To, vidite, diši že po absolutnem.

Duhovnik tu mora prisluhniti, ker to diši po njegovem poslu. Tako diši po njem, da bo lahko razbral iz sodobnega pisanja celotno negativno božjega. Zato bo ta duhovnik naročen na slovenske revije, četudi jih ne bo preveč zvesto bral. Morda mu bo verz v nihilistični pesmi prav tako dobro izhodišče za pridigo kakor kakšen list Korinčanom.

V zamejstvu, kjer jo slovenska kultura reže po tistem pol brezupnem, pol pionirskem slovenskem nacionalnem stilu, o katerem se ne sanja slovenskemu kulturniku v domovini, kjer še obstajata do neke mere honorar in prestiž, bo duhovnik za kulturne publikacije to, kar je bil skozi prejšnje stoletje za Čbelico, Zvon in Dom in svet: edini slovenski intelektualci, ki je zanesljivo naročnik.

Spremljanje kulture pa bo še drugače koristno: vključevalo bo duhovnika v čas, kakor ga časopis ne more; dajalo mu bo neko življenjsko senzibilnost, s katero se bo lažje približal hiperobčutljivemu, zakompleksanemu, večkrat razkrojenemu sodobnemu človeku. In končno — zlahtnilo bo njegov jezik.

Poleg brevirja bo imel na pisalniku Pravopis.

Ni vseeno, s kakšno slovenščino se bo oglašal z lece in si dopisoval. Slaba slovenščina — slaba vsebina — slaba kerigmatika.

Pavel je na atenskem Areopagu citiral tudi kakšnega grškega poeta, čeprav prav takrat — poslušali so ga, kot veste, intelektualci — ni uspel.

In tako kristjani lahko citiramo kot svetopisemsko to, kar je dejan-

sko bilo prej Aratovo, torej poganško: „Božji zarod smo“.

Tako naj tudi slovenski duhovnik posvečuje našo kulturo. Dviga naj v Sporočilo Prešerna, Cankarja, Kosovela. Komur je dano kaj več tenkoslušnosti, naj dviga predvsem poslednjega, kolikor ni sploh ta serafin poezije naše nekanonično Razodetje.

Je n. pr. manj od Arata iz Solov vreden kanonizacije njegov verz: „Eno je vroče: žeja Pravice in Odrešitve. Eno je sveto: Preprosto in Pristno“?

„Sveta literatura“: kar je Thomas Mann rekel o ruski literaturi, to lahko Slovenec reče o svoji: en sam klic po Pristnem.

Slovenski katoliški duhovnik mora to literaturo ljubiti.

Župnišče je bilo dolgo naš še največjavnejši literarni salon. A vse kaže, da se je doba finžgarskih literarnih omizij za trdno nehala. Duhovnik pač ne bo mogel ostati več to, kar je bil pri nas skozi stoletja: intelektualci „kat“ eksohén. Čas je slovensko kulturo nepreklicno laiciziral. Duhovnik bo mogel ostati le intelektualci med intelektualci. Kolikor se njegova formacija ne bo nehala z zadnjim semestrom teologije, bo lahko to brez vsakega kompleksa. Saj bo med njimi, kolikor bodo to še res intelektualci in ne specializirani analfabeti, kmalu še skoraj edini, ki bo lahko n. pr. spregovoril tudi iz svoje antične, grško-rimsko-judovske kulture.

Slovenska antika, kateri toliko dolguje naša kultura — Prešerna nam ni odkril slavist, ampak klasik! — se je namreč skoraj v celoti zatekla v apartnost nekaj verskih učilišč.

Kolikor pa bo v duhovniku ustvarjalnega poklica, ga bo dani talent zavezoval ne samo po narodni, ampak po krščanski vesti: in to bo huda zaveza. V prevodu nam manjkajo temeljna dela iz patristike. Nimamo zgodovine krščanstva pri Slovencih. Nimamo zgodovine religioznega doživljanja pri nas. Ne vem, če je prav vse obdelano na področju cerkvene zgodovine na Slovenskem. Tudi slovenski teologiji še mnogo

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Letna naročnina za OU 1967 znaša:

1. za naročnike v Evropi:
50 šilingov (1250 lir, oz. 2 dolarja);

2. za naročnike onstran morja:
75 šilingov, t. j. 3 dolarje, ker dobijo list vsi po letalski pošti. Ček ali pismo naslovite na:

Uprava „Omnes unum“,
Viktringer Ring 26
9020 Klagenfurt/Austria

manjka do izvirnosti. Literarne kritike danes sploh nimamo, ne katoliške ne nekatoliške. V času, ko je slovenski razumnik-katoličan odrinjen v geto, kolikor se sam ni odločil zanj, bo moralo biti duhovniku posebej na tem, da se krščanska prisotnost med Slovenci izpričuje na kulturnem področju s kvaliteto, ki je bila drugje v različnih dobah kvaliteta Danteja, Claudela, Dostojevskega, Bergsona: ki je v naši sodobnosti kvaliteta Daniela Ropsa, Daniélouja, Maritaina, Mertona: ki je v naši slovenski polsodobnosti kvaliteta Izidorja Cankarja, Ivana Preglja, Stanka Majcna, Jožeta Plečnika.

Ne vem, ali bi imel k temu dodati še kaj, kar ne bi bilo tako ali drugače le izpeljava povedanega.

Ko sem zastavil pero za ta zapis, je bila v meni želja, da bi vam spregovoril s sproščenostjo človeka, ki na ravni konvencije nima kaj izgubiti.

To bi bil storil, tudi ko bi se bil tudi slovenski krščanski prostor odpovedal zakonom akustike. Pričeva-

nje namreč mora biti, kakor mora biti pohujšanje — pa naj pričevalec z Župančičevim junakom še tako „plaka v brezodzivnost.“

Toda to je prečiščen prostor, v katerem trepeta nekaj tiste ozonske čistosti, ki jo more pustiti za sabo le vihar. V njem slutim novo svežo resonančnost evangelija.

Biti kristjan — to je morebiti kdaj utegniti biti za človeka-Slovenca tostransko donosnejše: ne vem pa, ali je moglo biti to tako lepo, kakor je lepo biti kristjan danes.

Sredi te pomladnosti nisem hotel, da bi me čez mero uročil tabu.

Menim namreč, da se človek, ki je priznal enega samega živega Boga, lahko z manj kompleksa kot kdorkoli loteva malikov, začeni s tabuji.

Na vsak način ostajam prepričan, da je še tako tvegana beseda, ki hoče izvirati iz nekoliko ljubezni do naroda, ki je naša časovnost, in in nekoliko ljubezni do Cerkve, ki je naša večnost, boljša od molka.

Alojz Rebula

„Okrogla miza“ o papeški okrožnici

Vsaka številka „Teorije in prakse“, revije za družbena vprašanja, ki jo izdaja Visoka šola za politične vede v Ljubljani, zadnje čase razpravlja tudi o „Družbi in religiji“. V 6.—7. številki 1967 je objavljena obširna razprava o papeževi socialni okrožnici „Razvoj narodov“. Uvod je podpisal Z(denko) R(oter) in se glasi:

„Razvoj narodov“ (Populorum progressio), tako se začneja nova poslanica papeža Pavla VI., objavljena 28. 3. 1967 v Rimu. Reči moramo, da je to vsekakor dokument, ki zasluži in zahteva pozorno proučitev. Poslanice ne moremo zavreči ali prezreti z argumentom, da je pač zopet ena od številnih gest katoliške cerkve, da bi obdržala svoj vpliv in avtoriteto v svetu, čeprav ima tudi ta argument svojo, pa vendarle omejeno vrednost. Brez dvoma je velikega pomena dejstvo, da je papež Pavel VI. vzel za izhodišče svoje poslanice osrednji problem sodobne mednarodne skupnosti: rastočo razliko med razvitim svetom in deželami v razvoju, torej problem, s katerim so povezani tudi mnogi mednarodni napori vseh naprednih sil v svetu in še posebej socialistične Jugoslavije.

Center za raziskovanje religije in cerkev Visoke šole za politične vede v Ljubljani je organiziral posebno „okroglo mizo“ ob tej poslanici. (Pri „okrogli mizi“ 21. aprila 1967 so sodelovali učitelji in asistenti Visoke šole za politične vede: Adolf Bibič, Boris Cizelj, Zvonimir

Dintinjana, Marko Kerševan, Andrej Kirn, Peter Klinar, Zdenko Roter, Nada Sfiligoj, Franc Jerman, Tine Hribar, Lojze Skok). Uredništvo meni, da je objava redigranega gradiva iz tega pogovora koristna zaradi več razlogov. Prvič se želimo tako ponovno vključiti neaprioristično in strokovno v razpravljanje o aktualnih vidikih obstoja katoliške cerkve v svetu in pri nas. Drugič menimo, da ni dovolj, če v našem domačem dnevnem tisku in revijah objavljamo zgolj selekcionirane tuje odmeve in komentarje o tej poslanici. Takšno stališče je sicer priročno, toda zato ne dovolj odgovorno. Mislimo namreč, da naša izvirna pot v socializem ter naše posebne rešitve statusa religije in cerkve še posebej zahtevajo, da javno in s tem tudi odgovorno zavzamemo tudi svoja strokovna in politična stališča do dogajanja v svetu in s tem tudi do dejavnika, kakršen je katoliška cerkev. Tretjič smo prepričani, da bi objava gradiva tega pogovora lahko pomagala slovenskim komunistom in „vsem ljudem dobre volje“, da se bodo tudi v neposredni politični praksi lažje opredeljevali do mnogih vprašanj, ki so povezana z religijo in cerkvijo. Četrtoč pa smo mnenja, da je javna objava gradiva potrebna tudi zato, ker v slovenskem verskem časopisju, žal, še vedno ni kritične dialogične misli o instituciji, ki ji pripada, ter s tem tudi do vseh dejanj posameznikov ali organov cerkvene institucije in ta-

Sedmi pastoralni tečaj slov. duhovnikov v zamejstvu — dobro uspel

Od 28. avgusta zvečer do 30. avgusta popoldne je bil v Domu duhovnih vaj „Le Beatitudini“ nad Trstom 7. pastoralni tečaj zamejskih slov. duhovnikov. Tako v pogledu udeležbe kot v pogledu predavanj je vsestransko uspel. Obiskalo ga je nad 60 sobratov iz tržaške, goriške, videmske, celovške škofije in zastopniki izseljenjskih duhovnikov Zpadne Evrope in prekomorstva. Enim je bilo všeč bolj to, drugim bolj drugo predavanje, vsi pa so znova čutili pomen takih srečanj. Na tečaju je letos predaval škof dr. Janez Jenko o Skupnostnem duhu med duhovniki, prof. dr. Lojze Ambrožič o Svetem pismu danes, dr. Matej Poštovan o Dialogu duhovnika s svetom in pa urednik „Ognjišča“ iz Kopra, Bojan Ravbar, o Svētu mladine. Sklepna pobožnost je bila v Marijinem svetišču na Vejnici.

Prihodnje leto naj bi bil tak tečaj na Sv. Višarjah. Problemov je vedno veliko in čas je prekratek. Zato je bila izražena želja, da bi bil tečaj daljši, oziroma naj bi obravnavali morda le en problem, osvetljen z različnih vidikov. Kljub tem ali onim pomanjkljivostim moremo reči, da je zamisel pastoralnih tečajev zamejskih slovenskih duhovnikov bila posrečena in želeli je, da bi se jih tudi v bodoče udeležilo čim več sobratov.

ko tudi do papeških poslanic. Redke, čeprav dragocene pobude posameznikov v slovenski cerkvi, češ da je potreben tudi notranji dialog, torej dialog v cerkvi kot profesionalni družbeni instituciji, ostajajo v našem verskem tisku praktično brez odmeva. Ta tisk je, žal, še vedno večidel apologetski, čeprav mnogokrat izreka besedo dialoga.

Nismo poklicani, da odgovarjamo v imenu domačega verskega tiska, zakaj se ne spušča v dialog glede zadev v Cerkvi. Zanimalo nas bi pa, kaj bi nam gornji zagovornik dialoga odgovoril na vprašanje, zakaj oblasti v republiki Sloveniji praktično ovirajo gradbo novih cerkv, malega semenišča ljubljanske nadškofije, slovenskega medškofijskega bogoslovnega semenišča. Saj je znano, da potrebuje Ljubljana vsaj 17 novih župnijskih cerkv na periferiji mesta, znane so prošnje salezijancev glede gradnje v Št. Rupertu na Dolenjskem. Cerkve potrebuje Nova Gorica, Idrija in še drugi nekateri kraji. Zakaj se morajo toliki slovenski malosemenišniki potikati po hrvatskih malih semeniščih? Zakaj pristojni ne dobe rešenih prošenj za lokacijo stavb in gradbenega dovoljenja?

F. F.

Od 13. do 17. junija letos je bila v Zagrebu konferenca jugoslovanskih škofov, katere se je udeležilo 28 škofov oz. ordinarijev ter apostolski delegat. Ob tej priložnosti so razglasili statut jugoslovanske škofovske konference in izvolili za 6 let za predsednika kardinala dr. Šeperja. Podpredsednike so izvolili za 3 leta. Za prvega podpredsednika je bil izvoljen nadškof dr. Jože Pogačnik. — Na jesenski konferenci v septembru so med drugim razpravljali tudi o prevodih kanona v domači jezik.

Slovenski ordinariji, ki sestavljajo obenem slovensko liturgično komisijo, so dne 2. septembra 1967 zbrani na Brezjah sklenili, da se v slovenskih škofijah dovoli uporaba slovenskega jezika v mašnem kanonu. Začasno naj se za ta primer uporablja besedilo, ki je v doslej odobrenih misalih. Slovenski kanon se sme uporabljati pri somaševanju in pri mašah z udeležbo vernikov, seveda primerno glasno in razločno, sicer je bolje, da se kanon tiho molli v latinskem jeziku.

Na škofovski sinodi v Rimu, ki se je pričela 29. septembra, zastopa Slovence nadškof dr. Jože Pogačnik. Od jugoslovanskih škofov je prisoten tudi kardinal dr. Šeper.

LJUBLJANA

† **Dr. Janez Ev. Fabijan**, redni profesor dogmatike na teološki fakulteti v Ljubljani in častni kanonik, je 13. junija v Ljubljani umrl. Rodil se je 1889 v Zgornji Besnici na Gorenjskem. Študiral je na Gregorijanski univerzi v Rimu in zaradi vojne potem v Innsbrucku, kjer je bil posvečen v mašnika l. 1919. Leta 1921 je postal docent na novo ustanovljeni bogoslovni fakulteti. Več let je urejal Bogoslovni vestnik in Čas. Po zadnji vojni se je posvetil dušnemu pastirovanju najprej v Devici Mariji v Polju, pozneje tudi drugod. Mnogo se je udeleževal z delom za visokošolce in akademsko starešinstvo.

† **Dr. Janko Arnejc**, stolni kanonik in penitenciar, je v 90. letu življenja in 66. letu mašništva 21. julija umrl. Rodil se je 1877 v trdni slovenski družini v Ledincih pri Pečnici ob Baškem jezeru na Koroškem. Novo mašo je imel kot gojenec Germanika v Rimu leta 1901. Po vrnitvi iz Rima je kaplanoval pri Sv. Jakobu v Beljaku, bil prefekt v Marijanišču, celovškem malem semenišču, nato pa bil upravitelj župnije Vovbre in končno žup-

nik v Žrelcu pri Celovcu. Po plebiscitu je deloval v ljubljanski škofiji, kamor se je inkardiniral, kot semeniški spiritual, upravitelj v Gornjem Logatcu in župnik v Škofji Loki, na Trsteniku in na Breznici, odkoder je moral tudi v drugi svetovni vojni pred Nemci bežati. Postal je župnik v Ljubljani pri Sv. Jakobu, leta 1951 pa stolni kanonik in stolni župnik. Od leta 1954 ni mogel več opravljati svoje službe in celo maševati ne več let. Bil je vžigajoč govornik na cerkvenih romanjih. Vzorno je znal pripraviti ženine in neveste na sveti zakon. Bil je dušni pastir za vse. Svojo narodno zavest je črpal iz vere, ki mu je nalagala dolžnost svoj narod spoštovati, ljubiti, za njegovo blaginjo delati in, če treba, za njegove pravice trpeti.

† **Janko Oražem**, župnik na Trebelnem, je umrl dne 15. avgusta. Rodil se je l. 1897 v Nemški vasi, župnija Ribnica na Dolenjskem. Študiral je v Škofjih zavodih in bil v Ljubljani posvečen l. 1922. Kaplanoval je v Hinjah, Starem logu, Črmošnjicah in Cerkljah ob Krki. Nato je bil župnik v Strugah, kjer je ostal 10 let. Potem je upravljal Trebelno 12 let, vmes pa bil prisilno odsoten 8 let. Ko je letos na Vnebovzetje predstavil faranom kaplana, ki mu je bil dan zaradi boleznij v pomoč, je nato zvečer odšel v večnost. 33 sobratov ga je spremilo na zadnji poti.

† **Vladimir Globočnik**, duhovnik zagrebške nadškofije, je 23. maja v Ljubljani umrl v starosti 66 let. Rodil se je v Gradcu v Avstriji in služboval nekaj časa v Trzinu in Kranjski gori kot kaplan. Potem je deloval v zagrebški nadškofiji kot župnik, katehet in profesor klasičnih jezikov. Zadnja leta je bil bolan in bil gost pri frančiškanih v Ljubljani.

Kartuzija Pleterje na Dolenjskem je dobila po dolгих letih novega priorja: p. Janeza Drolca, roj. 1916 v Trbovljah.

V mašnike so bili posvečeni 29. junija diakoni ljubljanske nadškofije (11): Anton Bobič iz Kostanjevice ob Krki, Franc Dolinar iz Zagorja ob Savi, Stanislav Dolšak od Sv. Gregorja, Franc Gorjup iz Velikih Lašč, Viktor Kastelic iz Stopič, Jože Lap iz Mengša, Marko Levstik iz Prečne, Marijan Peklaj z Brezovice, Janez Petek iz Ribnice na Dolenjskem, Jože Urbanija iz Kamnika, Janez Vilfan iz Vodic nad Ljubljano. Posvečen je bil tudi salezijanec Anton Košir iz Sodraži-

ce ter lazarist Zdravko Pogorelec iz Strug na Dolenjskem. Pet novomašnikov iz ribniške dekanije je bilo posvečenih v dekanjski cerkvi v Ribnici, ostali pa v ljubljanski stolnici.

5. in 6. septembra je bil pastoralni tečaj tudi v Ljubljani in sicer na teološki fakulteti.

Slovenska liturgična komisija je odobrila za liturgično petje melodijo očenaša p. Franceta dr. Ačka v zbirki „Sprejmi, Oče“, Ljubljana 1962.

Generalni kapitelj kartuzijancev je imenoval za novega priorja kartuzije Pleterje p. Janeza Drolca.

Z odlokom papeške kongregacije za redovnike je bila odpravljena dosedanja ilirska provinca kapucinov, ustanovljena pa samostojna slovenska in hrvaška provinca. Slovenski kapucinski komisariat bo imel svoj sedež v kapucinskem samostanu v Škofji Loki. Za prvega komisarja je bil imenovan p. Boleslav Polanski, za definitorja pa p. Jože Kunšek ter p. Avgustin Cijan. Slovenskim kapucinom ob osamosvojitvi priskrbo čestitamo.

Slovenski kartograf Ivan Selan je izdelal zemljevid Palestine in ga izdal v založbi ljubljanskega nadškofijskega ordinariata.

Papež Pavel VI. je za 40-letnico mašništva nadškofa dr. Jožefa Pogačnika poslal nadškofu čestitke in blagoslov, ki ga je raztegnil tudi na vse škofijske in redovne duhovnike in vernike.

Nov predstojnik (vizitator) jugoslovanske province lazaristov je postal dr. Stanko Žakelj, ravnatelj usmiljenih sester sv. Vincencija.

Franc Gačnik, župnijski upravitelj v Stranjah, je bil imenovan za člana nadškofijskega glasbenega sveta.

Franc Dobovšek, župnijski upravitelj pri Devici Mariji v Polju, je postal župnik istotam. — Ignacij Groblar, ki se je vrnil iz Španije, je postal upravitelj župnije St. Gotard. — Ignacij Kreslin, župnijski upravitelj pri Svetem Duhu v Velikem Trnu, je odšel delovat v rodno mariborsko škofijo.

Anton Gornik je resigniral na župnijo Šmartno pri Litiji in bil razrešen dolžnosti dekana. Prevzel je v upravo župnijo Sela pri Kamniku in dobil naslov decanus emeritus. Župnik in dekan v Šmartnem pri Litiji je postal Vinko Šega, dosedanji upravitelj na Suhorju. Do-

bil je tudi naslov duhovnega svetovaleca. Suhor bo odslej soupravljal p. Pavel Verderber, prošt v Metliki. Dosedanji upravitelj na Selih pri Kamniku Vinko Toš je odšel za upravitelja župnije Sv. Duh v Velikem Trnu.

Za branivca zakonske vezi pri cerkvenem sodišču v Ljubljani je bil imenovan Jožef Močnik, župnik v Sori. — Za drugega spirituala v ljubljanskem nadškofijskem semenišču je bil imenovan dr. Franc Oražem (doslej prefekt v goriškem malem semenišču v Vipavi). — V Vipavo je odšel na njegovo mesto Marjan Zupanc, korni vikar in stolni kaplan v Ljubljani. — Za kanonika v Ljubljani, župnika stolne župnije in arhiadiakona ter konzistorialnega svetovavca je bil imenovan msgr. Anton Smerkolj, doslej župnik in dekan v Zagorju ob Savi. Na njegovo mesto je prišel Alfonz Grojdek, župnijski upravitelj v Sodražici in prevzel v soupravo vse župnije, ki jih je prej soupravljal Smerkolj. Za upravitelja Sodražice in Gore je prišel z Roba Anton Copar. Na Robu ga je nadomestil Franc Dolžan, upravitelj na Savi. — Za kaplana je prišel v Trebelno Jakob Janša, doslej kaplan v Starem trgu pri Ložu. — Dr. Franc Rozman, doslej na študijskem dopustu, je postal upravitelj v Naklem. — Kaplan v Železnikih Franc Kotar je odšel za upravitelja v Čemšenik, ker je Ivan Sitar postal župnik na Brezovici. Miroslav Perme je namreč na željo odšel v Brezovico in postal kaplan v Šmartnem pri Kranju. — Dekan in župnik Vinko Šega je dobil v soupravo župnijo Javor pri Litiji. — Dosedanji kaplan v Šmartnu pri Kranju je postal upravitelj v Štangi in soupravitelj Janč. — Melhior Škoda je prevzel upravo župnije Rova.

Natisnili in izdali so nov veroučni učbenik za peti letnik verouka.

Za honorarnega predavatelja za cerkveno pravo na teološki fakulteti v Ljubljani je bil imenovan dr. Stanko Ojnik, do sedaj tajnik na mariborskem škofijskem ordinariatu.

Naslednji semeniški duhovniki so postali kaplani: Rudolf Koncilijs v Šmartnu pod Šmarno goro, Emil Kotar v Železnikih, Janez Rihar v Devici Mariji v Polju, Martin Springer v stolnici, Franc Zmrzlikar pa v Starem trgu pri Ložu.

Sedma številka „Razgovorov“, glasila slovenskih bogoslovcev, ima članke: Fr. Ernest Žižmont, Ob 700-letnici Duns Scot; Ciril Tomc, Iskaneje obraza; Janez Kunc, Dialektika življenja; Bogdan Petric, Ob knjigi „Poznaš Kristusa“; Peter Požauko, SOS sv. Anton & Co; Bogdan Berce, Dva večera, „Škrjančki v Tr-

stu“. Izšla je v 450 izvodih. — Skupna osma in deveta številka je izšla v prav toliko izvodih in vsebuje članke: Bogdan Petric, Marija in Cerkev; Miha Žnidar, Marija in Lourdes; Janez Kure (ki se je lani udeležil mednarodnega krščanskega seminarja na Švedskem), Kristjan v moderni družbi; Bogdan Petric, Dostojanstvo človeka; Jože Krašovec zavrača trditve, da krščanstvo nima za svoje središče človeka; Janez Kunc, Apoteoza človeštva; Kolja Štolcar, Na staro temo (o filmu Moje pesmi, moje sanje); Jože Krašovec, O listu „Tribuna“; Milan Kšela, Obisk v Beogradu. Iz poročil zvemo o predavanju za ljubitelje planin, o dejavnosti frančiškanskih klerikov v minulem letu in o življenju v semenišču minoritov v Sostrem.

Iz Avstrije se je vrnil Jakob Fatur in se naselil kot upokojeni duhovnik na Črnicu pri Mošnjah (pri Brezjah). — Litijski župnik Janez Kotar je dobil v soupravo tudi župnijo Sava, župnik-vikar na Rakovniku v Ljubljani, salezijanec Egidij Dolinar, pa župnijo na Rudniku. — Pri Mali Tereziki na Kodeljevem je postal župnik-vikar dr. Janez Jenko, dosedanji župnik v Cerknici. V Cerknici je prišel za upravitelja salezijanec Jožef Pungerčar. — Upravitelj župnije Koprivnik v Bohinju je postal salezijanec Janez Gnidica, doslej kaplan v Skočjanu pri Novem mestu, kjer ga je nadomestil Andrej Rigler, SDB. — Franc Sitar, SDB, je postal upravitelj župnije Želumlje. Naslednji salezijanci so postali kaplani: Anton Rožmarič v Mostah pri Ljubljani, Peter Bogataj v Boštanju, Janez Vidic v Cerknici, Stanislav Tratnjek v Št. Rupertu, Anton Košir na Rudniku, Jože Zver pa v Mokronogu.

MARIBOR

† **Stanislav Horvat**, kaplan na Gomilskem, rojen 1931. v Črensovcih, v mašnika posvečen l. 1956 v Mariboru, je 15. septembra umrl. Po novi maši je deloval kot kaplan v Slovenskih Konjicah, nato pa pri Sv. Petru pod Svetimi gorami. Zatem je kot vikar namestnik deloval v Rogatcu in zraven upravljal še župnijo Sv. Rok ob Sotli. Leta 1962 je kot kaplan pri Sv. Križu na Slatini vodil upravo še dveh župnij: Sv. Florijana ob Boču in Sv. Roka ob Sotli. Pri tem napornem delu je zbolel, a po bivanju v bolnišnici precej okrevljal. Ko mu je bilo namenjeno novo samostojno mesto, ga je Bog odpoklical. 42 sobratov ga je spremilo na njegovi zadnji poti v rojstni župniji.

V mariborski stolnici so bili posvečeni 29. julija 4 diakoni mariborske škofije: Karel Bedernjak iz Črensovcev, Anton Dimec iz Šmartna v Rožni dolini, Alojzij Kostanjšek iz Podsrede, Janez Krašovec iz župnije Sv. Ema. Poleg teh so bili tudi posvečeni: Mirko Pihler iz Dornove ter Marijan Cafuta od Sv. Vida pri Ptuj, oba minorita, dalje Štefan Balažič iz Velike Polane ter Dominik Gornjak iz Št. Ilja pod Turjakom, oba kapucina, in pa Ivo Miklavc iz Ribnice na Pohorju ter Jožef Mlinarič iz Beltincev, salezijanec.

Anton Žerdin, kaplan v Ljutomeru, je odšel za kaplana k Sv. Rešnjemu Telesu v Maribor. Na njegovo mesto v Ljutomer je prišel Štefan Casar iz Šoštanj. — Žagar Alojzij, župnik v Mozirju, je bil razrešen souprave Rečice ob Savinji, ker je tja prišel iz Griž pri Celju Janez Bračun. Upravitelj župnije Griže je postal Maksimilijan Korbun, doslej upravitelj pri Sv. Petru pod Svetimi gorami. To župnijo je prevzel sedaj Martin Pamič, kaplan pri Sv. Križu na Slatini. — Alojzij Kovačič, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu, je bil razrešen souprave župnije Svetinje, ker je tja prišel Franc Obrat, dosedanji kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu. — Golčnik Jože, semeniški duhovnik, je bil imenovan za kaplana v Hrastniku. — Ignacij Kreslin, ki je prišel iz ljubljanske škofije, je bil začasno dodeljen v pomoč župnijama Pameče in Sele. — Janko Rojht, župnik pri Sv. Juriju v Slov. goricah, je bil imenovan za prodekana dekanije Sv. Lenart v Slov. goricah. — Pri Sv. Trojici v Halozah je postal kaplan minorit o. Gavdencij Skledar, lanski novomašnik. — Jakob Soklič, slovenjgraški župnik in dekan, je postal še vikar-namestnik v Starem trgu. — Janko Škraban, župnik v Beltincih, je postal dekan dekanije Lendava.

Stolno župnišče v Mariboru bodo dvignili za dve nadstropji in dobili s tem prostor za 60 bogoslovcev. V Maribor naj bi se preselilo nekaj letnikov bogoslovja iz Ljubljane, kjer tam zanje ni več prostora. Oblasti namreč z raznimi izgovori onemogočajo gradnjo novega medškofijskega semenišča v bližini Ljubljane.

Za novega škofijskega tajnika je bil imenovan Peter Grobelnik, kaplan v Slovenjem Gradcu. Na njegovo mesto pride Leopold Selčan, ki je bil doslej kaplan v Trbovljah. V Trbovlje je nastavljen za kaplana Bogdan Stiberc, doslej v Vojniku. V Vojniku pa pride iz Slivnice pri Mariboru kaplan Jože Topolovec.

Semeniški duhovniki so bili nastavljeni: Janez Krašovec za pre-

fekta v Slomškovem semenišču v Mariboru, Anton Dimec za kaplana v Soštanju, Alojzij Kostanjšek pa za kaplana v Ormožu.

Iz Ormoža je prišel v Lendavo za kaplana Anton Šeruga. Ker je p. Roman Motore odšel v Celovec, je za kaplana pri Sv. Ceciliji v Celju imenovan kapucin p. Rafael Jenko. P. Engelbert Bojnc, kapucin, je iz Celja odšel delovat v Črneče pri Dravogradu. Na njegovo mesto v Celju je imenovan kapucin p. Pavel Košir. — Salezijanec Jožef Čampa je nastavljen za kaplana v Kapeli pri Radencih. — Janez Nanut v Senovem je prevzel še upravo župnije Koprivnica, ker je dosedanji upravitelj Jožef Prešnik postal župnijski upravitelj v Sirju.

PRIMORSKA

Župnijski upravitelj Marijan Kožlin iz Podmelca bo odslej soupravljal tudi Roče. — Anton Pilat, župnijski upravitelj na Vogrskem, bo odslej soupravljal tudi Bukovico. — Franc Premrl je bil imenovan za vikarja pomočnika v Oseku. — Silvester Čuk, vikar pomočnik na Slivju, je imenovan za kaplana v Izoli. — Novomašnik Jože Bucik je imenovan za nedeljskega kaplana pri Sv. Luciji. — Župnijski upravitelj v Vipavskem Križu je postal p. Damjan Frlan. P. Milan Zavratnik, kapucin, pa je postal kaplan v Kromberku. — Za župnijskega upravitelja pri Sv. Brigiti je imenovan salezijanec Ivan Miklavc. Salezijanec Bogdan Metlika je postal kaplan na Skofijah. — Upokojeni župnik in dekan Anton Krapež se bo naselil v Kozani.

Dušan Bratina, župnik v Ajdovščini, in Albert Metlikovec, župnik v Sempetru pri Gorici, sta zamenjala župniji. Franc Gombač je postal upravitelj župnije Zagorje na Krasu. Njegovi župniji Slivje in Brezovico bo odslej upravljal Janez Premrl iz Krkavč. Danilo Cimprič, župnik v Gradnem, bo odslej upravljal tudi Biljano. V Krkavč je prišel Ivan Mozetič, doslej kaplan v Solkanu. Župnijo Tomaj je prevzel Herenegild Srebrnič, doslej v Bukovici. Zlatomašnik Rafael Morel je prišel iz Zagorja na Krasu za upravitelja v Smihel na Krasu. Podrago bo odslej upravljal profesor Otmar Črnilogar iz Vipave. Jože Ličen, doslej kaplan v Izoli, je postal upravitelj župnij Bertoki in Sv. Anton. V Izolo pa pride Alojzij Premrl. Kaplan Alfonz Močnik je premeščen v Solkan, Jože Trošt pa gre nadaljevat študije.

Nedeljski kaplani so postali letošnji novomašniki: Silvester Česnik in Janko Kosmač v Postojni, Ambrož Kodelja v Idriji, Nikolaj Strancar pa v Ilirski Bistrici.

TRST

Junija je obhajal 25. obletnico redovniškega življenja p. Gabrijel Česnik, doma iz Trnja na Pivki. Sedaj deluje v kapucinskem samostanu v Trstu, na Montuzzi.

Od 3. septembra do 7. septembra je bil v domu duhovnih vaj „Le Beatitudini“ nad Trstom tečaj slovenskih duhovnih vaj za duhovnike. Vodil jih je lazarist p. Lovro Sedej.

GORICA

† Alojzij Novak, ugledni goriški duhovnik, je 30. avgusta umrl. Rodil se je v Trnovem na Krasu l. 1881 in bil po srednješolskih študijih in bogoslovju posvečen v Gorici 1905. Kot kaplan je deloval v Solkanu, nato je bil gojenec Avguštinca na Dunaju, potem pa upravljal župnijo Ajdovščino. L. 1911 ga je nadškof poklical v Gorico za prefekta in knjižničarja v semenišču ter za profesorja nove zaveze. Čez dve leti je odšel v Breginj za župnika in kmalu nato v Črniče na Vipavsko, kjer je deloval celih 30 let. Leta 1944 je bil poklican v Gorico za kanonika, od česar je zaradi razmer odstopil. Odtlej je bil župnik v Štandrežu. Bistroumni, delavni in podjetni msgr. Novak je bil tudi urednik Slovenskega Primorca, sodelavec Goriške Mohorjeve družbe in navdušen delavec za slovenske in krščanske ideale. Številni sobratje so ga spremili do njegovega zadnjega zemeljskega doma.

Sobratje goriške nadškofije so dobili septembra novega ordinarija: msgr. Petra Cocolina, po rodu Furlana, s katerim so mnogi skupaj hodili po poti do duhovništva. Želijo mu mnogo božjega blagoslova in si želijo uspešnega sodelovanja z njim v blagor slovenskih vernikov goriške nadškofije.

VIDEM

Letošnji junij in julij sta zopet privabila veliko romarjev iz raznih krajev Slovenije na Sv. Višarje. Preveč prostora bi zavzelo, ako bi omenjali vse duhovnike, ki so prišli z župljani v teh poletnih dneh v to starodavno božjepotno cerkev. Cel mesec je bil na razpolago romarjem za spoved Stanko Skvarča iz prostrane Argentine.

Župnija Trčmun, rojstni kraj in kraj počitka msgr. Ivana Trinka, je z veseljem sprejela novega župnika Jožefa Čedermaca, doma iz Petjaha ob Nadiži. Tako je spet za župnika v tem kraju domačin, kar si želijo tudi po drugih župnijah Beneške Slovenije.

80-letnico življenja je obhajal v Dolenjem Barnasu starosta bene-

ških slovenskih duhovnikov Peter Hvalica. Ob tej priložnosti je bil v njegovem svetišču koncert latinskih, slovenskih, furlanskih in italijanskih pesmi. Slovenske pesmi je zapel mladinski pevski zbor iz Štoblanka pod vodstvom župnika Maria Lavrenčiča.

CELOVEC

H kapucinom v Celovec je prišel delovat (za delo med Slovenci na Koroškem) p. Roman Motore, kapucin iz Celja.

Za kaplana v Smihel pri Pliberku je bil nastavljen Valentin Kapus, semeniški duhovnik. Za kaplana v Borovlje je bil nastavljen Janez Komar, doslej prefekt v malem semenišču na Plešivcu. Na njegovo mesto je prišel dr. Andrej Kajžnik. Za upravitelja Domačal je bil imenovan Franc Hudl, doslej kaplan v Smihelu.

V duhovnika so bili letos posvečeni v Celovcu tudi diakoni: Jože Damej iz Zitare vesi, Valentin Gotthardt iz Melvič v Ziljski dolini, Alojz Krawanja iz Šmiklavža ob Dravi, Stanko Trap iz Smihela pri Pliberku in Leopold Zunder iz Dobrle vesi.

Na jesenskem kvartnem sestanku duhovniške Sodalitete je podal msgr. dr. Janez Hornböck zanimiv pregled povojnega delovanja celovške Družbe sv. Mohorja in povedal sobratom svoje zaključke. Dr. Ivan Mikula je vse navzoče pozval, naj se v zaupanju na božjo pomoč vržejo na novo delo pri nalogah te pomembne starodavne Družbe. Največja skrb Družbe so dijaški domovi, ki jim manjka finančnih sredstev. Popoldne je bil letošnji občni zbor Družbe sv. Mohorja.

Letošnje duhovne vaje za slovenske duhovnike v našem domu duhovnih vaj v Tinjah (od 21.—24. 8.) je ob lepi udeležbi 23 sobratov posrečeno vodil dr. Franček Segula iz Rima. Pri vsakem predavanju je obravnaval enega od problemov duhovniškega življenja tako, da je povedal, kaj pravi o tisti stvari sveto pismo, kaj škof Slomšek in kaj je o tem izjavil zadnji vesoljni cerkveni zbor.

MALI OGLAS

Preskrbimo Vam vse številke „Bogoljuba“ za l. 1913, 1914, 1926, 1927, 1928, 1929, 1932, 1933, 1934, 1935 (za ostala leta le nekatere številke); prav tako „Glasnik Srca Jezusovega“ za l. 1927, 1928, 1931, 1934, 1935, 1936, 1937, 1939 (za ostala leta le nekatere številke). Pišite na: Družbo sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SRBIJA

V kapeli slovenskih usmiljenk v Beogradu je 22. julija daroval svojo biserno mašo lazarist Anton Zorko. Rojen je bil l. 1883 v Ločah pri Poljčanah na Štajerskem. Kot misijonar je prehodil in prepridigal po številnih krajih od Slovenske Benečije do Slovenske Krajine (Prekmurja). Na večer svojega življenja mu je Bog naložil še poseben križ: oslepel je. Biserno mašo je opravil v somaševanju s sobraty.

AVSTRIJA

Za izseljenskega duhovnika na področju severne Avstrije s sedežem v Linzu je bil imenovan Ciril Lavrič, doslej izseljenski duhovnik v Parizu. Njegov naslov je: C. L. Pfarramt Haid, 4052 Ansfelden, O.-Ö.

Na Vzhodnem Tirolskem sta dočakala letos zlatomašni jubilej dva naša sobrata: Janez Vilfan (na fari Zwickenberg) in Janez Dovč (na fari Lavant pri Lienzu).

ITALIJA

Cenzor za latinski prevod Slomškovega beatifikacijskega postopka pri obredni kongregaciji je pregledal in odobril 90 členov o junaških krepostih božjega služabnika Antona Martina Slomška.

23. julija je minilo 60 let, odkar je bil v Briksenu na Južnem Tirolskem posvečen v duhovnika dr. Alojzij Fogar, poznejši tržaški škof, velik prijatelj Slovencev, doma iz Gorice. Biseromašnik ima danes 85 let in živi v Rimu kot naslovni škof Patrasa.

NEMČIJA

V Königsteinu v Nemčiji je bil letos že 17. kongres „Cerkve v stiski“. Udeležili so se ga tudi 4 slovenski duhovniki. Tako se je ob prijateljskem večeru glasilo tudi letos slovenski očenaš. Pred oltarjem je gorela med drugimi tudi sveča, ki je predstavljala slovenski narod.

ZDRUŽENE DRŽAVE

V prilogi „Ameriške domovine“ je I. A. napisal razpravo o govoru, ki ga je imel nadškof dr. Pogačnik ob novoletnem sprejemu pri Verski komisiji v Ljubljani. Omenjeno razpravo je nato ponatisnila tudi argentinska „Svobodna Slovenija“. Seveda se avtor razprave v marsičem ne strinja z nadškofovimi iz-

javami. „Ni politika, pa vendar je...“ je razpravi naslov.

Rev. France Mihelčič, župnik v kraju Ely v Minnesoti, je imel zlato mašo. Doma je iz Starega trga pri Ložu. Prišel je v Minnesoto kot študent in bil tam posvečen v duhovnika l. 1917.

Za nove voditelje komisariata slovenskih frančiškanov v Ameriki so bili postavljeni: za provincialnega delegata, ki vodi celoten komisiariat province Sv. Križa p. Blaž Chemazar (doslej samostanski predstojnik v Lemontu), roj. 1928 v Chicagu (v duhovnika ga je posvetil škof dr. Rožman l. 1953); za svetovalec pa p. Andrew Svete, p. Klavdij Okorn, p. Bonaventura Borgola in p. Jerome Sellak. Gvardijan (samostanski predstojnik) v Lemontu je postal p. Atanazij Lovrenčič.

V samostanu v Lemontu je julija umrl v 93. letu starosti frančiškanski brat Bonifacij Janez Dimnik. Še do letos je oskrboval župnišče in kuhinjo v slov. župniji v New Yorku. Doma je bil iz Most in je pripel v Združene države leta 1913.

P. Mirku Silvestru, frančiškaneu, je v domovini umrla mati. Pred smrtjo jo je še videl in potem pospremil na zadnji zemeljski poti.

Msgr. Louis Baznik je dobil od slovenskih škofov pismo s prošnjo, da ga objavi Slovincem v Združenih državah in Kanadi. V pismu škofje priporočajo zbiranje potrebnih denarnih sredstev za postavitev Slovenskega zavoda v Rimu.

Na julijskem sestanku „Zveze slovenskih duhovnikov v Ameriki“ v Lemontu so sklenili z vsemi močmi podpreti delo za zgraditev „Slovenika“ v Rimu.

ARGENTINA

† Janez Kalan, slov. dušni pastir v Ramos Mejia, je 10. avgusta umrl, zadet od srčne kapi. Rojen l. 1908 v Škofji Loki, je študiral v Škofjovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano in bil posvečen v duhovnika l. 1932. Sobratje so ga ločili od pobornika protialkoholnega gibanja tako, da so onega imenovali „Wasser-Kalan“, njega pa „Fajfa-Kalan“, Kaplanoval je v Št. Janžu na Dol., v Zagorju ob Savi, kjer so ga ob okupaciji zaprli Nemci v Rajhenburgu in potem pregnali na Hrvaško. Od tam se je vrnil na od Italijanov zasledeno slovensko ozemlje in deloval v Cerknici do odhoda v begunstvo, ki ga je preživljal v taboriščih Lienz in Spittal. Leta 1948 je odšel v Argentino, kjer je deloval med Slovenci v okolici, obenem pa bil kaplan na argentinski fari. Bil je bister človek, a hkrati

preprost. V mladih letih je rad pisal, kasneje le v verske liste. Z bolečim srcem so se od njega poslovili naši argentinski sobratje.

Bratoma prelatu Francetu Novaku, župniku v Ituzaingo, ter Štefanu Novaku, župniku v Banfieldu, je v domovini nenadoma umrl brat Stanko.

Na 6. kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu je dr. Mirko Gogala predaval o hierarhični zgradbi Cerkve in posebej o škofovstvu, kot oboje popisujejo dokumenti zadnjega vesoljnega cerkvenega zbora.

„Katoliški misijoni“, ki izhajajo v Buenos Airesu, so v letošnji 9./10. številki objavili nov seznam slovenskih misijonarjev in misijonark.

VENEZUELA

„29. julija smo imeli precej hud potres, od katerega smo se za silo opomogli, saj glede strahu. Bil sem v prvem nadstropju v vili, ko je začelo bobneti. Obiskoval sem ravno župnika, ki je ležal bolan v postelji v svoji hiši. Začelo je grmeti. „Potres!“ pravimo vsi. Župnik ni šel ven, le sedel je. Kaj sem hotel! Ostal sem pri njem, dokler ni nehalo tresti. Po bobnenju se je začelo zibati sem ter tja, kot bi bili v barci. Kar čakal sem, kdaj mi bo kaj na glavo padlo ali se bo pod udrl. Hvala Bogu: nič tega ni bilo. Bilo pa je porušenih več desetnadstropnih hiš, ki so v sebi pokopale svoje stanovavce. Žalostno je bilo tiste dni in ljudje so bili polni panike. Sedaj gre počasi že na bolje. Življenje dobiva običajno lice. Nastali pa so novi socialni problemi: zlasti stanovanjska kriza je narasla. Od Slovencev ni nihče trpel večje škode. Nekaj družin je iz strahu zapustilo svoja stanovanja, ker niso upali več stanovati v visokih večnadstropnih stavbah.“ Tako piše naš izseljenski duhovnik v Caracasu, Janez Grile.

Mirko Falle je doslej vodil velik zavod. V svoji podjetnosti ga je prodal in začel zidati novega, še večjega in modernejšega. Izven mesta je kupil veliko zemljišče in tam začel sejati hišice...

AVSTRALIJA

Ob zaključku smo zvedeli za avtomobilsko nesrečo p. Bazilija Valentina, ki deluje med našimi izseljenci v Kew (Melbourne). Patru želimo skorajšnjega okrevanja in da bi mogel nadaljevati z dosedanjim delom. Ob pomanjkanju izseljenških misijonarjev med našimi v Avstraliji je ta nesreča še tembolj občutna.